

JULEVÆGTÆPPER, TEGNET OG SYET AF 4 PIGER

GRUPPEARBEJDE

OG HVORFOR VI ANVENDER DET

Gruppearbejde er en undervisningsform, hvor nogle faa børn (3-6) arbejder sammen paa at løse en fælles opgave. Børnene deler emnets forskellige sider mellem sig, saa hver elev selvstændigt udfører sin del af arbejdet. Til sidst bearbejder børnene i fællesskab de samlede resultater, saa gruppen som helhed afleverer en afrundet løsning paa opgaven.

Ved at anvende gruppearbejde i undervisningen ønsker vi at lære barnet at arbejde selvstændigt, at udvise initiativ, at give det lejlighed til at udfolde og udvikle de smaa "kunstneriske talenter", alle børn besidder, og sidst, men ikke mindst prøve at udvikle den sociale følelse hos barnet.

Noget meget væsentligt ved gruppearbejde er, at hver enkelt lader sine evner og anlæg gaa op i fællesskabet med kammeraterne, og at hver enkelts indsats er bestemmende for helheden. Derfor behøver det ikke at være en undervisningsform, der gaar efter nøje fastsatte regler, men den er tværtimod saa rig paa variationsmuligheder, som man kan ønske sig. I gruppeundervisningen kan indgaa en mængde forskellige beskæftigelser som tegning, modellering, dramatisering, leg, diskussioner, smaa skriftlige afhandlinger og foredrag.

Emner til gruppearbejde finder vi fra naturhistorien, geografien og historien, som ofte under eet benævnes orienteringsfagene. Disse tre fag vil som regel ved denne arbejdsform være nøje forbundet med hinanden. Arbejder man med et land i geografi, falder det ganske naturligt samtidig at drage træk af landets historie frem og gennemgaa landets fauna og flora. Arbejder man med bronzealderen i Danmark, vil børnene lige saa naturligt ønske at vide, hvilke dyr der levede dengang, og hvordan landet saa ud. Børnene interesserer sig ikke saa meget for, hvad der hører under det ene fag, og hvad der hører under det andet, men fagene vil ganske naturligt indgaa i en helhed. Derfor er det rent praktisk vigtigt, at fagene ikke er spredt paa for mange lærere.

Naar man skal i gang med et emne, maa man allerførst vække interessen hos børnene.

Det kan ske ved en spændende fortælling, et museumsbesøg, en tur, eller blot ved at vise dem en eller anden sjov ting, der har med emnet at gøre. Det er vigtigt, at børnene kommer i gang med et arbejde saa hurtigt som muligt. Saa hvorfor ikke lade børnene selv være med til at planlægge arbejdet? Det er yderst værdifuldt, at klassen er med til at tilrettelægge arbejdet. Selv om man i forvejen i hovedtræk har inddelt stoffet, vil der altid fra børnene komme spontane ideer, som dels giver en gavnlig vekselvirkning mellem elever og lærer, dels giver os et vigtigt fingerpeg om børnenes interesser.

Det er ikke lærerens opgave at organisere arbejdet, saa det gaar automatisk og glat; men det maa lægges til rette, saa man paa forhaand ved, det vil lykkes.

Ved denne arbejdsform, gælder det ikke saa meget om at indlære et færdigt kundskabsstof som at lære børnene en arbejds- metode. Naturligvis er der ogsaa i orienteringsfagene en del lærestof, man med al rimelig grund kan forlange, at børnene har som parat viden. Ved indlæring af dette an-

vendes klasseundervisning. Men derudover er der i disse fag omraader, som ikke bør indlæres paa samme maade, omraader, der har andre for- maal end at være h u s k e s t o f. Her er det, gruppearbejdet kommer ind i billedet og hovedvægten lægges her ikke saa meget paa selve stof- fet som paa arbejdet med stoffet.

Her bliver det lærerens op- gave at lære børnene, hvor de kan søge deres oplysning- med at sætte disse oplys-

ninger i system. gaver, og dernæst hjælpe dem disse oplysninger? Her bliver det lærerens op- gave at lære børnene, hvor de kan søge deres oplysning- med at sætte disse oplys-

tingste er, hvad vi kan kalde førstehaands- børnene kan slutte sig til ved at iagttage tingene. Her har vi megen glæ- glæde af museumsbesøg og ture i naturen. Derfor vil et lejrskoleophold ogsaa give en mang- de impulser netop til denne arbejdsmaade. faas fra bøger, og Andenhaandsoplysningerne her kan film og radio ogsaa være en hjælp. Ved at lære børnene at bru-

Hvor søger vi saa Jeg tror, det vig- kalde førstehaands- børnene kan slutte Her har vi megen glæ- ture i naturen. ogsaa give en mang- arbejdsmaade. faas fra bøger, og

ge bøger paa den rigtige maade, nemlig til at søge oplysninger i, som de har brug for og interesserer sig for, tror jeg, at man samtidig kan medvirke til at skabe et gavnligt læsebehov.

Denne del af arbejdet træner børnene i at arbejde selvstændigt, og det er meget vigtigt. Der vil altid senere i livet blive krævet, at man skal tage standpunkt til ting og forhold, man ikke før har tænkt paa. Det menneske, der fra sin skole- tid er vant til at arbejde selv- stændigt og ved, hvor han skal søge sin viden, er langt bedre udrustet til at orientere sig i den ver- den, han skal leve i, end den, der i skolen altid har været vant til at blive ledet.

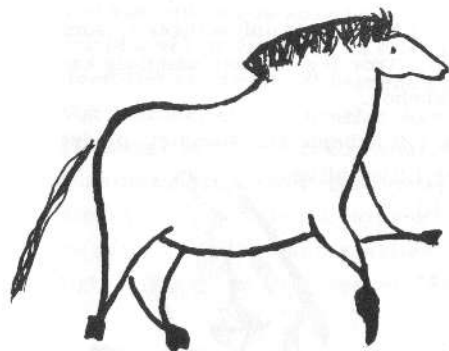
Under arbejdet med at indsamle viden virker børnene aktivt med tin- gene for at naa et ganske bestemt maal, og der er ingen tvivl om, at stoffet vil blive anderledes levende for børnene, end hvis de passivt har modtaget, hvad læreren har prøvet at banke ind i hovedet paa dem.

Næste punkt paa arbejdsprogrammet er, at børnene skal give udtryk for, hvad de har lært. Her kommer den mest sprudlende og farverige udfoldel- se for dagen. Der bliver tegnet, malet, modelleret og skrevet. Ind i- mellem maa vi have en lille diskussion om tingene - og saa gaar arbej- det videre. Der bliver rig lejlighed til at faa udløsning for den trang til

at frembringe noget, vi vist alle har i os. Af og til dramatiserer vi stof- fet, og det er sjovt at se, hvor meget børnene gaar op i rollen. Da vi drama- tiserede bronzealderen, havde jeg ik- ke en gruppe børn, der forestillede oldtidsmennesker, men simpelthen en hel lille boplads med smaa bronzeal- dermennesker. De ikke bare spillede- de var! Denne intense indleven i en i en fjern tids vaner og skikke gjorde

Kuben i Gøtlev.

emnet langt mere livsnært og personligt, og jeg tror, det varer længe, før de glemmer det.

Gennem den selvvirksomhed, der er præget af initiativ og lyst, hvor alle bruger deres særlige interesser og evner, tror jeg, man paa en værdifuld maade udvikler de enkelte børns særpræg.

Gennem diskussioner, som ikke er nogen gengivelse af indlært stof, men en personlig stilling-

tagen til emnet, bliver børnene tvunget til selv at danne sig en mening om tingene og lærer at respektere andres meninger.

I samarbejdet med de andre børn er det muligt at opelske en social følelse. Barnet opdager ikke alene sine egne kræfter og anlæg, men bliver samtidig klar over, at det er afhængigt af andre mennesker. Hvis arbejdet skal gennemføres, maa der udvises vilje til samarbejde, vilje til at yde sit bedste for gruppens fælles arbejde og respekt for andres synspunkter og anstrengelser.

Lærerens vigtigste opgave i gruppeundervisningen er at virke beroligende paa børnene, samtidig med at han er den raadgivende støtte, de altid kan henvende sig til i tvivlstilfælde. Lærerens holdning bliver mere passiv og afventende, mens initiativet er flyttet over paa børnene. Naar tidens fylde kommer, maa læreren saa træde til med hensigtsmæssige materialer og metoder.

Det er imidlertid ikke alene læreren, der giver raad. Det viser sig, at børnene altid er villige til at hjælpe hinanden. Denne gensidige hjælp, der maaske under andre undervisningsformer kan have præg af snyderi, er her noget selvfølgeligt og af stor betydning for kammeratskabet.

Gruppearbejdsmetoden er ogsaa hensigtsmæssig for børn med vanskeligheder. Under arbejdet erfarer læreren meget om det enkelte barn, om dets anlæg og evner og faar øjnene op for egenskaber, han ikke tidligere har kendt hos barnet. Dette kan ofte give et fingerpeg om, hvor han kan sætte ind for at hjælpe børn, der trænger til det.

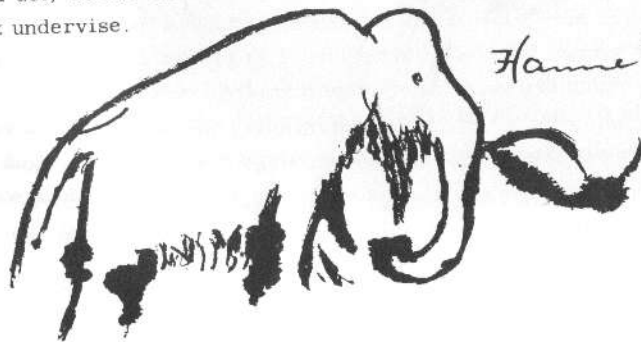
Det er dejligt at se, hvor forskellige børn er, hvor godt de supplerer hinanden, og hvordan hver enkelt præsterer sit yderste. Alle børn, ogsaa de, der føler sig underlegne og mindreværdige, vil altid have et omraade, der ligger specielt for dem, og bliver paa denne maade uundværlige, hvis resultatet skal blive godt. Dette, at der er brug for alle i lige høj grad reducerer antallet af konflikter og opførselsvanskeligheder.

Da det som sagt ikke er alt stof, der egner sig lige godt for gruppearbejde, skal det ikke betragtes som den eneste rigtige arbejds metode, men som en dejlig afveksling, der kombineret med klasseundervisning og individuel undervisning er med til at stimulere børnenes interesse og virkelyst.

Den hyggelige stemning, der raader i et klasseværelse, hvor man har gruppeundervisning, kan man sagtens genskabe i klasseundervisningen enten ved smaa individuelle opgaver eller ved at lade hele klassen arbejde som een stor gruppe.

Da arbejdet altid skal være interessebetonet, kan man ikke regne med at følge et fast arbejdsprogram over længere tid. Rammerne maa være smidige, saa hvis børnene pludselig interesserer sig stærkt for et emne, tror jeg, man skal gaa i gang med det. Det gør dog ikke noget, at man i den tid, man egentlig havde beregnet til gennemgang af Grønland i stedet for kaster sig over Det gamle Ægypten. Det vigtigste maa altid være, at børnene gaar til arbejdet med iver og interesse.

Ligesom arbejdsplanen maa være smidig, maa arbejdsformen ogsaa være det. Jeg tror ikke, man kan arbejde efter en fastlagt metode, naar man har med børn at gøre. Arbejdet maa altid tilpasses de børn, man arbejder med; derfor vil der altid komme noget nyt og interessant ud af det, derfor vil det altid være spændende og aldrig kedeligt at undervise.

Hanne Nielsen